

Održan Informativni dan programa EU Kultura 2007.-2013.

ZAGREB, 12. siječnja 2012. (Hina) - Knjiga se financira kao djelatnost od izuzetnog nacionalnog i kulturnog interesa za čije je čuvanje i jačanje nadležno i zaslužno cjelokupno društvo, rečeno je na danas održanom Informativnom danu programa Europske unije Kultura 2007.-2013. tijekom kojega su predstavljene programske aktivnosti tog programa u području potpore projektima književnih prijevoda.

Kultura 2007.-2013. je okvirni program EU čiji je cilj unaprijediti europsko kulturno područje utemeljeno na zajedničkoj kulturnoj baštini jačanjem kulturne suradnje između kulturnih stvaratelja, korisnika i institucija zemalja koje u njemu sudjeluju a s ciljem poticanja na stvaranje europskog državljanstva.

"Ovaj program ima globalni cilj promicanja europskog državljanstva i europske kulturne baštine kroz različite zajedničke kulturne aktivnosti", kazao je na predstavljanju Mladen Špehar iz Kulturne kontaktne točke Ministarstva kulture RH, nadležnog koordinacijskog tijela za Hrvatsku. "Tri su prioriteta, odnosno cilja ovog programa koji se provlače kroz sve projekte - promicanje transnacionalne mobilnosti kulturnih djelatnika, potpora transnacionalnoj mobilnosti kulturno-umjetničkih proizvoda, te promicanje dijaloga između kulturnim umjetnicima", dodao je, napomenuvši kako je želja tog ureda privlačenje što većeg broja korisnika programa iz čitave Hrvatske.

Program Kultura 2007.-2013. naslijedio je prethodni program EU Kultura 2000., a njegova je provedba započela 1. siječnja 2007. Hrvatska je njegovom punopravnom članicom postala iste godine, potpisivanjem i ratifikacijom Memorandum o razumijevanju s EU. Program je centraliziran u Bruxellesu a provodi ga Izvršna agencija za obrazovanje, kulturu i audiovizualnu djelatnost iz Bruxellesa (EACEA).

Ukupni proračun programa iznosi 400 milijuna eura, a sudjelovanje je moguće putem triju skupina programskih aktivnosti i njihovih natječaja - programska aktivnost 1 - Potpora za kulturne projekte, programska aktivnost 2 - Potpora za organizacije aktivne u području kulture na europskoj razini, te programska aktivnost 3 - Potpora namijenjena analizama, prikupljanju i diseminaciji informacija te jačanju utjecaja projekata u području kulturne suradnje. Proračunska se sredstva dijele u omjeru 77 posto, 10 posto, odnosno, pet posto, dok je ostatak sredstava namijenjen za opće, administrativne i tehničke troškove programa.

U programu mogu sudjelovati isključivo pravne osobe registrirane u nekoj od zemalja članica programa, a to su sve zemlje članice EU-a, te Island, Lihtenštajn, Norveška, Hrvatska, Turska, Makedonija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Srbija, te Albanija.

Projekti književnih prijevoda dio su programske aktivnosti 1 - Potpora za kulturne projekte, a podrazumijevaju potporu EU s ciljem unaprjeđenja europskog poznavanja književnosti i književne baštine kroz promicanje mobilnosti književnih djela u europskim zemljama.

Izdavačke kuće mogu ostvariti potporu za prevođenje književnih djela s jednog europskog jezika na drugi. Potpora iznosi od 2 tisuće do 60 tisuća eura a moguće ju je ostvariti u iznosu do 50 posto ukupnih dozvoljenih troškova projekta.

Špehar je napomenuo kako je u sedam godina trajanja projekta zabilježen značajan rast interesa hrvatskih nakladnika za sudjelovanjem. "Tablica praćenja uspješnosti sudjelovanja RH u programu Kultura pokazuje da su iz godine u godinu hrvatski kulturni operateri sve uspješniji i povlače sve više sredstava, a prošla je godina bila rekordna", kazao je. Pritom su, tematski gledano, najzastupljeniji bili projekti književnih prijevoda, te izvedbenih i interdisciplinarnih umjetnosti, dodao je.

Što se tiče književnih prijevoda, od 2007., kada je sam o jednom nakladniku dodijeljeno 2.339 eura sredstava a prevedeno ukupno 12 knjiga, od čega jedna na hrvatski jezik a ostale na druge jezike Europske unije, broj prijevoda i zainteresiranih nakladnika kontinuirano raste, kazao je Špehar.

Tako je 2009. broj prijevoda iznosio 17, od čega na hrvatski sedam, a u programu su sudjelovala dva nakladnika kojim a je ukupno dodijeljeno 32 tisuće eura sredstava. Godina 2010. bilježi strelovit rast, te je tada prevedeno 46 knjiga, od čega na hrvatski 33 a pet je izdavačkih kuća dobilo nešto više od 190 tisuća eura potpore. "To prelazi članarinu koju RH plaća za sudjelovanje u programu Kultura", napomenuo je Špehar. Prošla je godina bila rekordna, a broj prevedenih knjiga iznosio je čak 73, od čega 55 na hrvatski, te je dodijeljena 261 tisuća eura sredstava raspodijeljenih na deset nakladnika.

Po broju prijevoda jednog djela na ostale jezike Europske unije među domaćim autorima prednjače Miljenko Jergović sa šest prijevoda, Daša Drndić s četiri, te Igor Štiks, Mirko Kovač i Robert Perišić s po tri prijevoda. S hrvatskog je pritom najviše prevedeno na susjedne jezike mađarski, slovenski, talijanski, poljski, bugarski i makedonski dok su, kada je riječ o prijevodu djela s europskih jezika na hrvatski najzastupljeniji prijevodi s engleskog, francuskog, njemačkog, mađarskog, talijanskog, te litavskog jezika.

O selekcijskom procesu kreiranim a odabira projekata za dodjelu sredstava detaljno je govorila France Dantin iz EACEA-e, a Mihaela Majcen Marinić dala je pregled nacionalne podrške nakladnika i izdavača od strane Ministarstva kulture RH.